

GORENDEC

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 73

Leto XXIV Št. 37.
Kranj, 14. septembra 1940.

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrletno din 10

Diktiran mir na Balkanu

Na Balkanu se zadnje mesce vrstijo drug za drugim dogodki, ki so pomembnejši in dalekosežnejši, nego se morda zdi na prvi pogled. Koprna miru, v katero je Balkan ves čas evropske vojne ovit, nam zastira odprt razgled na vse one spremembe, ki so na tem sektorju evropske celine že, ali šele bodo nastale. Hrum in šum vojnih dogodkov, zmag, porazov in odločitvev drugod nas odvrta od podrobnejšega opazovanja razmer, sprememb in nastalega položaja v naši bližnji okolici. Vendar vsega tega dogajanja na balkanskih tleh ne smemo podcenjevati in gledati z neke inferorne perspektive, če hočemo biti pripravljeni na razvoj dogodkov.

Mir na Balkanu ni bil ohranjen zaradi neke naklonjenosti ali morda zaradi notranje moči in odpornosti balkanskih držav, čeprav so bile povezane po nekaterih političnih zvezah, marveč ker se velesile, ki si laste politični in gospodarski vpliv na jugovzhodu Evrope, najbrže niso mogle zediniti, kako bi tr... Balkan razparcelirale, po drugi strani pa je služila miru na balkanskem prostoru čisto realna postavka, ki je življenjske nujnosti, da mora ostati intakten od vojne neki prostor, ki naj bo rezervoar za nahajanje raznih surovin in pa prehrane.

Tutorstvo nad Balkanom in njegovimi državami, so prevzelo tri velesile, ki pa, bržečas sedajo druga drugi pod prste, čeprav čitamo platonске slavospeve o skupnih sporazumnih diplomatskih akcijah, ki vse hočejo služiti samo dobroti Balkana.

Čeprav se Balkan, smatra kot nekak „ljubljenček“ teh treh velesil, ki so do nedavnega časa trdile, da se na tem prostoru mora ohraniti mir, da se mora ohraniti „status quo“, pa so vendar rajno te tri velesile, dopustile, oziroma celo povzročile, da je ta status quo porušen, da se je tudi na Balkanu pričelo drobljenje posameznih držav — vse po načrtu in v smislu bodočega preurejevanja Evrope. Mogoče smemo to preurejanje vzporediti z onim na dunajskem kongresu za časa Metternicha. „Revizijo brez vojne“ označujejo bolgarski listi teritorialne spremembe na Balkanu, ki so Romunijo okrnile v njenem ozemlju okrog in okrog, politično pa, privedle v tabor osi.

Velesile pravijo, da vse to preurejevanje služi edinole ohranitvi miru na Balkanu, ki bi bil sicer v nevarnosti. Zato ob tako skrbni in veliki pozornosti velesil mi Balkanci uživamo mir, ki pa je navzlic temu zelo čudnega značaja, ko nekaterim državam mir prinaša to, kar drugim izgubljena vojna, namreč odstop in izgubo državnega ozemlja. To pa je menda vsakemu političnemu laiku znano, da nobena država ne bi odstopala prostovoljno svojega ozemlja, če ne bi bila neko napetosten z določene strani nek pritisk. Tako je dejansko in resnično stanje položaja na Balkanu, ki nam ne obeta nič dobrega, pač pa razna presenečenja in spremembe. Samo ob sebi se napreč poraja vprašanje, komu bo sedaj na Balkanu zapadla menica v plačilo.

Spričo najnovejših dogodkov v okrajani Romuniji pa se nam nehoče vsiljuje še neko drugo,

Odkritje spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. v Ljubljani

V srcu in prestolici Slovenije — v Ljubljani je bil na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. dne 6. septembra odkrit monumentalni spomenik pokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju jugoslovanskih narodov v močni narodni jugoslovanski državi. Saj so že premnogi drugi kraji in druga mesta pred Ljubljano dobila spomenik kralja Aleksandra I. Le Ljubljana ga dosedaj ni imela. Zato je bila ta velika narodna slovesnost tem bolj zaželjena in svečana.

Bela Ljubljana se je v petek že navsezgodaj zjutraj odela v najsvečanejšo obleko, slovesno razpoloženje v naši prestolici se je stopnjevalo od ure do ure. Iz vse Slovenije so se zgrnile v Ljubljano na ta dan neštivilne množice, zastopstva in deputacije, preko 2000 članov in članic Fantovskih odsekov in Dekliških krožkov — katerih ogromna udeležba pri slovesnosti je še posebej bila močno poudarjena, dalje gasilci in druge organizacije. Odkritja spomenika v Ljubljani se je udeležila vsa Slovenija, vsi kraji so bili zastopani in pokazalo se je, kako srčno vdanost Slovenci svojemu kralju Petru II. in vsej kraljevski hiši. S slovesnostjo odkritja spomenika kralju Aleksandru I. v Ljubljani je slovenski narod z veliko pieteto do mrtvega kralja in s še večjo ljubeznijo do mladega kralja Petra II. proslavil njegov 17. rojstni dan, ki bo ostal v neizbrisnem spominu tisočernih množic in mladine, ki je ta dan gledala svojega kralja iz obraza v obraz.

Po svečani službi božji v stolni cerkvi in v pravoslavni cerkvi, kjer so cerkvenemu opravilu prisostvovali visoki gostje z Brda, Nj. Vel. kralj Peter II., Nj. Vis. knez namestnik Pavle in knežinja Olga s kneževicema Aleksandrom in Nikolo, se je vršilo slovesno odkritje spomenika v Zvezdi. Po slavnostnem govoru predsednika odbora za postavitve spomenika g. dr. Pipenbacherja je Nj. Vel. kralj Peter II. odkril spomenik in polčil krasen venec ob velikih manifestacijah kraljevskemu domu. Nato je bil spomenik izročен v varstvo mestni občini Ljubljana, katere predstavnik župan dr. Adlešič je tudi imel lep govor. Ko so bile svečanosti v Ljubljani končane, so se visoki gostje vrnili na dvor Brdo, množice ljudstva pa so še vedno gledovale spomenik — kralja Aleksandra na konju — ki je bil ves obsut s prekrasnimi vencii.

Lik kralja Aleksandra I. Zedinitelja naj bo vsem Slovencem danes in vedno simbol zedinjenja bratskih jugoslovanskih narodov, simbol svobode in ljubezni do domovine. Okrog tega spomenika se bomo zbirali v veselih in slavnostnih kot prav tako v težkih dneh, da se bomo ogreli v ljubezni do kralja Zedinitelja in si pridobili novih sil in moči ter narodne zavesti za veličino svoje države in domovine. Obenem pa naj bo spomenik, še poznim pomolcem in rodovom, pomnik in svetilnik iz dobe vstajenja in prebujenja Jugoslavije!

Delavsko romanje v Ljubno

Krščansko delavstvo visoke Gorenjske je na praznik Mar. rojstva minulo nedeljo poromalo v okviru romanj, ki jih je za ta dan organizirala „Zveza združenih delavcev“, k Udarjeni Mariji v Ljubno in k Mariji Pomagaj na Brezje. Tega romanja so se udeležili naši delavci in njihovi svoji od Tržiča gori do obeh izvirov Save. Na ta dan, ki je znan romarski dan za Brezje, so sicer Brezje potegnile nase večji del romarjev, vendar se je tudi v Ljubnem zbralo dosti delavstva. Najbolj verjetno so se odrezali Jesenčani, Ti so imeli še seboj tudi godbo Kerkovega prosvetnega društva v močni zasedbi. Ljubno je bilo v počastitev gorenjskega delavstva slavnostno okrašeno. Opazili smo več zastav in slavolok z napisom „Pozdravljeni slovenski delavci!“ Oder za zborovanje je bil okrašen z mlaji in vencii. Romarska cerkev v Ljubnem je pa že itak izredno lepa in privlačna. Služba božja se je vršila ob 9. uri. Najprej je imel cerkveni govor g. kaplan Godina iz Jesenic, nato je daroval sv. mašo Svetokriški župnik g. Franc Krašna. Med službo božjo se je nenadoma in nenapovedan prikazal v cerkvi voditelj slovenskega naroda in prijatelj slovenskega delavstva g. dr. Anton Korošec. Pripeljal se je na naše romarsko zborovanje z Bleda v spremstvu g. Grubišča, ravnatelja ljublj. prezbiterja. Prav tako se je čutilo delavstvo počaščeno z obiskom g. predsednika Delavske zbornice g. Keramnika in tajnika g. Hafnerja. Po službi božji se je vršilo na idiličnem prostoru pred cerkvijo zborovanje, katerega je vodil tov. France Rajner.

Ob kratkem in površnem pregledu in ob rekapitulaciji dogodkov, ki so se, zadnje čase pripetili na Balkanu, vidimo, da naš mir ni tako idealen in popoln, ampak vsebuje za nekatere male države težke politične, teritorialne ali vsaj gospodarske težave. ...

go. vprašanje. Ob zadnjih notranjih političnih spremembah in ob popolni naslonitvi Romunije na os. Rijo — Berlin so časopisi poudarjali, da pomenja ta naslonitev nastop Nemčije in Italije ob nastopu Donave. Ali pomenja nastop in posredovanje oisčnih držav v Romuniji samo nadzorstvo nad gospodarskim vplivom in gospodarsko eksploatacijo, ali pa je demonstrativnega političnega značaja, da se Rusiji prepriča nadaljni korak na Balkanu. Dejstvo da Sovjeti niso reagirali na tako pomembno — skoro protinim nameni dogodke v Romuniji, smatrajo nekateri kot njihov težak diplomatski poraz. To je čudno in nerazumljivo, tembolj, ker vemo, da so bili še spominjati odnosi med Sovjeti in Italijo zelo napeti in so se šele pozneje nekoliko zboljšali.

Ob kratkem in površnem pregledu in ob rekapitulaciji dogodkov, ki so se, zadnje čase pripetili na Balkanu, vidimo, da naš mir ni tako idealen in popoln, ampak vsebuje za nekatere male države težke politične, teritorialne ali vsaj gospodarske težave. ...

Priporočil je krščanskemu delavstvu Gorenjske, naj bi si zbralo Marijino božjo pot v Ljubnem za cilj vsakoletnega delavskega romanja. Nadalje so pozdravili zborovanje domači župan g. Marčun Ivan in predsednik gorenjske Kmečke zveze. Nato je imel govorniško in vsebinsko prvovrstno podan govor tov. Jože Langus iz Ljubljane. Za njim je govoril tov. Jordan iz Jesenic. Z navduševalnim sklepnim nagovorom je tov. Rajner zaključil lepo uspešno prvo romarsko zborovanje. Z zborovanja so bili poslani pozdravi obema slovenskima škofoma, ministrskemu predsedniku Dragiši Cvetkoviču, velikemu prijatelju slov. del. ministru dr. Kreku ter banu dr. Marku Natlačenju. Naš voditelj dr. Anton Korošec je pa bil med zborovanjem navzoč in ga je delavstvo kar na kraju samem iskreno pozdravilo. Delavstvo je nato posetilo bližnje gostilne, da se je za popoldne okrepčalo. G. dr. Anton Korošec se je skoro eno uro mudil med delavci, ter se domače z njimi razgovarjal in odgovarjal na stavljena vprašanja. Posebno živahno je bilo v gostilni, kjer je bila godba, ki je od časa do časa kakšno veselo zaigrala. Ob 2. uri so se romarji poslovili od prijaznega kraja in se napotili k Mariji Pomagaj na Brezjah. Tja so dospeli malo pred 3 uro. Godba je na strgu pred cerkvijo eno zaigrala, nato so se pa vsi spravili pred čudodelno podobo Marije Pomočnice v cerkev. Bivši jeseniški kaplan g. katehet Janko Zagar je v spremstvu duhovnikov prenesel Naj. svetjšo k Marijinega oltarja. Godba je zaigrala cvharistični komad. Sedle so pete litanije. Matero božjo za zaključek je zopet zaigrala godba. Pobožnost na Brezjah je močno vplivala na vse udeležence in jim je ostala v najlepšem spominu. Vsi udeleženci so bili z romanjem kar najbolj zadovoljni. Imamo vtis, da je ideja delavskega romanja posrečena in se bo v bodočih letih ne samo obdržala, ampak tudi kar najlepše razvila.

Pozdrav novemu tržičskemu župniku!

„Cerkveni glasnik“ je prvi pozdravil novega župnika g. Alojzija Žitka. Za „Glasnikom“ pa ga pozdravlja vsa fara. Skoraj sleherni faran upira svoje duhovne in telesne oči v novega župnega pastirja. Mnogi so zaskabljeni, kakšen bo novi gospod. Ali bo imel dovolj moči, volje in drugih posobnosti, da bo vodil vse to, kar so mu zapustili njegovi predniki? Kaka bo do pod. njegovim vodstvom uspevale razne ustanove, kako se bo razvijalo cerkveno in drugo javno življenje v Tržiču samem in v fari sploh. Odprava tega duhovnega vdsstva je vsa odvisna. Dp. res je tako!

Do sedaj smo imeli, hvala Bogu, z župniki res srečo. Prav vsak od Spendala, pa do Vovka je vršil svoje posebno poslanstvo. Pokojni g. Spendal je znal organizirati cerkveno gospodarstvo. Pokojni g. Potokar je znal s svojim nastopom in govorom pridobiti svoje farane. On je bil tako odločen, da je pošeno ločil duhovno in zbral okrog sebe vse, kar je katoliško mislilo. Nasprotniki niso mogli več vedeti, pod firmo nepristranosti. Za njim je prevzel dedičina g. Skerbec, tudi ravno ob pravem času. Stopil je pred jasnost kot dober, dalekoviden in obenem idealen gospodar. Katoliška gibanja je postavil na trdno gospodarsko podlago. Gosped Vovk je pa začetka, ki jih je zasadil g. Skerbec, gojil, delal in prepustil svojemu nasledniku lepo obdelan duhovni vsi tržičski fari. Tak izmed naših gospodarjev je izpolnjeval dela svojih prednikov v čest božjo zveličanje duš in stvare, izpustke, dobro svojih faranov. Vsek je po svoje krojil, vendar nam zgodovina prikaže, tako lepo, skladnost. Taka je slava tržičski fari, znana daleč po okolici. ...

Ing. Jože Erpič, v. d. referenta za mlekarstvo

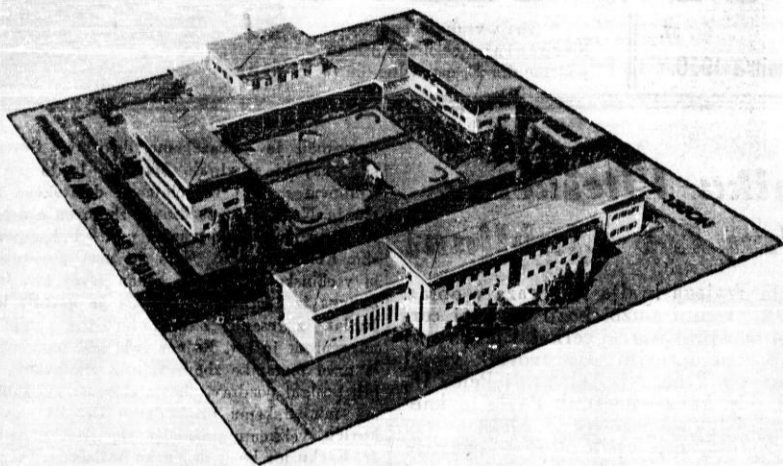
Kako je z gradnjo mlekarskega obrata in mlekarske šole v Čirčičah

Gorenjske mlekarske zadruge grade v Čirčičah velik mlekarski obrat, ki bo obstojal iz obratnih prostorov, laboratorija in stanovanjske hiše. Poleg mlekarskega obrata je v načrtu tudi gradnja poslopja za mlekarsko šolo v Kranju. Od vsega tega lepega načrta je se-

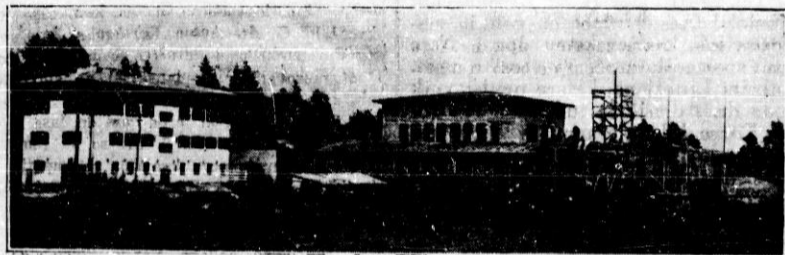
daj dograjena le stanovanjska hiša in poslopje za mlekarski obrat v surovem stanju. Vse drugo delo se je ustavilo. Naša javnost se upravičeno vprašuje po vzrokih. Zdi se, da bo možno v doglednem času pojasniti vse vzroke. K temu prečemu vprašaju se še povrnemo.

Naši spodnji dve silki nam brez vsakih komentarjev najboljše kažeta!

Kako bi moralo biti —

in kako je!

Kaj je novega v Trziču

Z ozirom na težke in resne čase, v katerih živimo, smo z resno voljo in popolnim razumevanjem razmer skušali pustiti ob strani vse razprtije in strankarska nesoglasja. Živelj smo v iskreni želji, da bi v teh dneh, ko se narodi uničujeje med seboj, vsaj pri nas prenehalo medsebojno sovraštvo in prepiri, kateri niso prav nikomur v korist, pač pa v škodo vseh nas. To je bila in je še naša iskrena želja.

Nekaterim našim političnim nasprotnikom v čast moramo priznati, da so znali ceniti in upoštevati ta stremeljenja. Niso pa vsi taki. V Trziču imamo človeka, ki je bil svoj čas velik gospod in v javnem življenju precej vplivna oseba. Danes pa ta človek pomeni in koristi domovini manj, kot vsak tovarniški delavec. To ve in prizna sleherni Trzičan, samo on sam ne. Vse mogoče stvari je že poizkusil, da bi prišel zopet med „zvezde“, pa ni imel drugega uspeha, kot da je pognal svoje premoženje na boben in pri poštenih ljudeh izgubil še tisti ugled, katerega je po svojem padcu med navadne smrtnike še neupravičeno užival. Zadnji čas so njegova posebnost predvsem družinski očetje. Kaj zato, če ostane družina brez hranilca, ali celo brez kruha. Ker pa s svojo avtoriteto ne opravi ničesar, si je poiskal, Bog ve za kakšno ceno, pomagača. To je pa precej vplivna oseba na srednje visokem položaju, kateri ni v čast, da mu služi. Prepričani pa smo,

da ta pomagač svojega „naredbodajalca“ ne pozna niti toliko, kot vsak tržiški otrok, sicer bi se spričo svojega položaja s prezirom obrnil od njega ali pa bi po svoji službeni dolžnosti moral storiti še kaj drugega.

Cudimo pa se tembolj, da ima še pogum, spuščati se v take posle, kajti kolikor se spominjamo, je doslej še za vsak tak posel prejel plačilo v tej ali oni obliki. Če bi bil količkaj pameten, bi bil lahko prepričan, da ga bo ta sreča spremljala tudi v bodoče.

Frantar Rudolf

vodnjakarstvo in vodna instalacija

Poženk - Cerklje

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Župna gasilska vaja gasilskih čet v Škofji Loki

Škofjeloška Gasilska župa je odredila v nedeljo 1. septembra popoldne v Škofji Loki veliko gasilsko vajo vseh čet v našem okraju s sodelovanjem vojaštva, da se ugotovi vse možnosti pasivne obrambe v slučaju zračnega napada na mesto. Vaja, pri kateri je sodelovalo 15 čet in sicer: Škofja Loka, Stara Loka, Sv. Duh, Zabnica, Godešič, Sora, Reteče, Poljane, Gorenja vas, Železniki, Bukovica, Selca, Zalj log, Sorica in Trebije, je bila že preje prebivalstvu naznanjena.

Ob četrt na eno uro je plat zvona iz stolpa župne cerkve zaznan alarm. Takoj je vojaštvo zameglilo z umetno meglo vse tri mostove in velik del mesta. Pri napadu je „bomba“ zadelala tovarno „Sešir“, kjer je izbruhnil požar, in že so hoteli na lice mesta gasilci iz vseh strani. „Gasili“ in „reševali“ so tovarniška poslopja in sosednje stavbe. Druga „bomba“ je padla na Glavni trg. Tu je bilo zlasti zanimivo reševanje iz starega gasilskega doma. Vaja je izpadla v splošno zadovoljstvo pod poveljstvom župnega poveljnika Bozovičar Pavla. Po vaji je bil defile vseh čet pred predstavniki oblasti in gasilstva.

Romarski shod na sv. Joštu

V nedeljo 15. septembra bo na Sv. Joštu veliki romarski shod v počestvenje Zalostne Matere božje. Ze na predvečer v soboto bodo romarje spovedovali trije spovedniki, enako v nedeljo zjutraj do poznega popoldne. Sv. maše bodo ob 6, 8 in polni 10. Popoldne ob dveh bo za člane bratovščine Zal. M. B. govor, pete litanije in procesija okrog cerkve na sv. stopnice, kjer bo pobožnost rožnega venca Marije sedem žalosti. Tega dne moremo dobiti popolni odpustek tolikokrat po vredno prejetih svetih zakramentih obiščemo sv. stopnice in molimo v papežev namen. Ob tej priliki naj bi se priglasili tudi novi člani za sprejem v bratovščino Zal. M. B., ki letos obhaja 38 leto svoje ustanovitve. Vseposod prirejajo mirovne procesije in spokorna romanja k Mariji, Kraljici miru. V nedeljo se v istem duhu zberimo v romarski cerkvi Sv. Jošta nad Kranjem in obnovimo pobožnost v čast Zal. M. B. z gorečimi prošnjami, da nas in našo domovino obvaruje vsega hudega.

Uspeh obrt. tombole v Kranju

Priteklo nedeljo popoldne je živel Kranj v znamenju obrtniške tombole. Ze takoj po eni uri so se pričele valiti v mesto velike množice ljudi iz kranjske okolice, iz Gorenjskega in iz ljubljanske strani, da poizkusijo srečo na obrtniški tomboli v Kranju. Prihajali so peš, s kolesi, z vlakom in avtobusi. Prostorno športno igrišče „na Planini“ se je do polni štirih skoro v celoti napolnilo in še zadaj v gozdu je bilo precej udeležencev tombole. Udeležbo na tomboli bi cenili 5-6000 ljudi.

Tombola se je pričela okrog polni štirih in je vzvalovila množico v napetem pričakovanju. Na tribunah, kjer se je nahajala komisija, so imeli bobenček, v njem pa številke.

Kovač Gabrič iz Nakla je zavrtel bobenček, da so se številke dobro premešale, potem pa je mali Hlebšov Rudi s svojimi drobnimi prstki posegel previdno v bobnič in prinesel ven številko, katero je mikrofon razglasil ljudem. Da ste videli Rudija, kako imenitno in modro se je vzvalovila množico v napetem pričakovanju. velikih v njegovih rokah Predno je vlekel številko, je pokazal komisiji prazno roko, da ne bi kdo mislil, da ne vleče pošteno. Igralci, ki so si želeli drugačnik števik, so seveda vzpodbujali Rudija, katero številko naj potegne.

Tako so bile resnice razdeljene ambe, terne, kvaterne in činkvine. Z zadovoljnimi obrazi, obenem pa razburjeni so srečni igralci prihajali pred komisijo in predložili karte. Vznemirjenje med množico je nastalo še prav posebno, ko je napovedovalec ob mikrofonu naznanil, da se igra na polno tablico. Dolgo časa je minulo, predno je priteklo prvi na oder. Ker pa je vlekel številke, ni dobil glavnega dobitka. Še je bilo treba sklicati nekaj števil, nakar se je vsula cela truma ljudi na oder. Najprej so jim pregledali tablice, potem so pa vlekli številke. Vsak izmed njih je upal na glavni dobitek. Vsega skupaj je bilo razdeljenih 48 lepih tombolskih dobitkov, katerih tudi zadnji so bili vredni več sto din.

Glavni dobitek moderno spalnico s posteljnino je zadela Umnik Marija, služkinja pri zdravniku dr. Bežku. Drugi dobitek moderno spalnico iz kombiniranega lesa je dobil Brešar Jože iz Čirčič, moško sobo Verbič Vinko čevlji, pom. iz Novega mesta, kmečko sobo Markič Marija iz Trziča, moderno kuhinjsko opravilo Šifrar Franc dijak iz Stražišče, samsko spalnico Hrvat Franc kovaški vajenec Cerklje, drugo samsko spalnico Mozal Ivan čevljarski pomočnik iz Domžal, couch Janežič Zalka iz Kranja, kmečki voz Hafner Franc delavec iz Trate pri Škofji Loki itd. Večinoma so prišli dobitki v roke potrebnim, malim ljudem, katerih marsikdo si bo na ta ali drugi način z denarjem ali z dobitkom nekoliko pomagal.

V ostalem pa je tombola potekla v najlepšem redu, vreme je bilo kot naročeno, dosti obiska pa je bilo tudi pri paviljonih, kjer so prodajali jedačo in pijačo. Prihodnje leto pa na svidenje na III. obrtniški tomboli.

Poslužujmo se

»PUTNIKA«

V KRANJU

Vozne karte stanejo točno toliko kot na postaji, dobite jih dan, dva ali več pred odhodom, ako ste zadržani, lahko karto vrnete.

Preden se podaste na pot, pridite na brezplačen posvet

k »PUTNIKU«

Podplat je koža...

Delavec, miren, skromen in pošten, ni mogel plačati najemnine v določenem roku. In kako bi jo? Dela malo, plače še manj, lačnih ustec pa polno! Gospodarju je dejal, da bo plačal stanarino, čim bo mogel, sedaj da se bo preselil v cenejše stanovanje. Gospodarju je zavrela kri, zagrabil je ubogega delavca za grlo in mu z nohti in pestjo obdeloval ubogo, zgarano lice in telo. Pa se nekateri še čudijo, če žanjejo sovraštvo.

*

Po Kranju, črnem Kranju se spreha deklet. Spornih tip bi kdo dejal. Hlače nosi in to tako kratke, da komaj pokrije široko ozadje. Jopico pa preteseo.

Opozoril sem jo na red in dostojnost, pa še opozoril gospode oblastnike. Kaj so oni ukrenili ne vem, le to vem, da mi je zabrusilo v obraz: „Kaj nisem fest?“

*

Neka dama je hodila češče nego je bilo potrebno na sprehod v Čirčiče in lepe okoliške gozdčike. Da, ni bila sama, tega ni treba ravno praviti, toda če greš na sprehod sam, ti je rado dolgčas... Mož je bil namreč na orožnih vajah. Otročiče je pustila doma. Tudi verske dolžnosti je vneto izpolnjevala, da celo zakramente je prejela. Pripetila se ji je pa nesreča. Da, da, zgodila se je nesreča! Ste čuli kdaj ono Gospodovo prispevbo o volkovih in ovčjih kozah? Ne? Preberite si jo!

*

Cvetje je okras narave. Današnja doba pa pravi, pojdit v naravo! Pa gredo vsi, gre vse kar leze in gre, gre na gore. Redko cvetje pa je tembolj iskano in čislano, ker ga je malo in ker je prepovedano uničevati planinsko cvetje.

Otvorijo se ti ljudje z redkim cvetjem in se okitijo, da so podobni bikom, ki se vračajo na jesen s pianine. Prosimo, rotimo, grozimo, nič ne pomaga. S cvetjem narave pa žal odmrne in vene cvetje deklitstva in čistosti srca in duše, zakaj v naravi se „sproste“ vsi, na kakršenkoli možen način. Če je pa ta način človeka dostojen, tega nihče ne vpraša.

*

Dejali so nekoč: Dekleta bežimo, fantje gredo. Danes je obratno. Če pogledate obnašanje deklet danes, potem morete priti do tega zaključka.

Na sprehodu, cesti, vlakom, kjerkoli Lovijo poglede, prodajajo sebe! Vseeno je, ako je dekle delavka, študentka ali uradnica ali „zabavnica“. Vsakomur prijazen, mnogo obstajajo posmeh in pogled!

Tudi po obnašanju ne ločiš več, kaj je katero dekle. Po obleki seveda še manj. Vse so enako opravljene. Če so elegantne, to je pa vprašanje zase. Kratko krilo, ki komaj pokrije, najnujnejše pokrije več ali manj stasite oblike in odlike posameznih teles, butica vsa v kodrčkah, čevlji z grobo peto, podstavkom tako da je danes ženski čevlji že skoro verna podoba koturna. Če je že čevlji podoben koturno so tudi ženske — igralcem. Vse, vse, le resnice ne! Primernemu čevlju, primerna nogavica. Pajčevina! Možje zmajajo in morda kdaj, kdaj roboto zakolnejo, trgovci si manejo roke in se smejejo v pest. Saj so vsak teden potrebne nove nogavice za 50.— in 60.— in več dinarjev! Še nekdo se bo kmalu smejal — zdravnik. Prav gori do vrha bodo ozeble te „revce“, ki nosijo pozimi in poleti pajčevinate nogavice in lahko, svileni perilo.

Gospod urednik in draga čitavščina, naj mi oprostita, če sem tako malo previden, da še celo tega ne pustim pri miru, kar običajni smrtniki ne vidijo.

*

Gospod urednik! Ali še trdite, da je na naših telesih kvadratni centimeter kože še občutljiv? Nikar ne trdite tega, saj se boste osmešili, kot sem se jaz oni dan, ko sem dal beručo, ki stanuje v Kranju v mestni uhožnici dinar, pa me je nahrlil! — Stop!

moremo prerokovati, na kakšen način mu je odločeno opravljati svojo službo, kako bo nadaljeval delo svojih prednikov. Vse je v rokah Večne Previdnosti. V težkih časih prihaja k nam. Vojna in z njo združeno vse hudo, pomankanje, druginja, brezposelnost itd. Vse to so vprašanja, katera bodo vplivala na potek delovanja novega župnika. Pogled v bodočnost ni preveč razveseljiv. Vendar pa, kadar je stiska največja, je pomoč najbližja. Verem katoličan je vedno optimist. Zaveda se, da nam dobri Bog pošilja preizkušnje zato, ker nas ljubi. Če zna človek, ali človeška družba trpljenje prav razumeti in voljno prenašati, se to spremeni v blagoslov.

Tržiška fara se je več tednov pripravljala za sprejem novega župnika. Mnogo faranov je goreče molilo in prosilo, da bi nam dobri Bog naklonil dobrega dušnega pastirja, ki naj ga spremlja Božja Previdnost in da bo po njegovih rokah prihajal nad nas in nad vso faro blagoslov. Gospoda žitka pozdravljamo z željo, da bi se čimprej in čimbolj uživel v naše razmere, da bi tako postali v fari čimprej vsi eno, ena družina, katere glava bo župnik.

VSAKOVRSNO POHIŠTVO

dobite najceneje V ZALOGI POHIŠTVA

„LIPA“

KRANJ - Layerjeva ul.

O. F. O. KRANJ

Občni zbor kranjskega Fantovskega okrožja se vrši v nedeljo 22. septembra v pevski sobi v župnišču ob 9. uri dopoldne. Udeležba strogo obvezna.

Občni zbor FO Kranj bo v torek 17. septembra ob 8. uri zvečer v bivšem "Slovenčevem" lokalu pri novem mostu. Vse člane in prijatelje mladine vabimo, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora.

Gorenjska podzveza v Kranju.

Podzvezne odbore že imamo v Celju, Mariboru, Ljubljani in Novem mestu. Podzveznega odbora še ni za gorenjsko okrožje, ki so soglasna v tem, da naj bo sedež gorenjske podzveze v Kranju. 20. avgusta letos je bil na pobudo predsednika ZFO v Kranju šestanek, na katerem je bila končno ustanovljena osnova, za podzvezni odbor v Kranju. Odbor bo kot pripravljalni odbor začel takoj poslovati. V novo gorenjsko podzvezo spadajo sledeča okrožja: kranjsko, radovljiško, škofjeloško, triglavsko in tržiško.

Gorenjska okrožja in odseki z veseljem pozdravljajo ustanovitev gorenjske podzveze ter so pripravljeni s požrtvovalnim skupnim delom pomagati, da bo njihova podzveza v najkrajšem času v polni življenjski moči.

Pa tudi za ZFO samo in za našo organizacijo je ustanovitev gorenjske podzveze nujno potrebna. Kar pa je potrebno, je treba takoj poklicati v življenje. (Po "Kresu").

Atletski dvoboj reprezentanc OFO Kranj in OFO Kamnik v Mengšu 22. septembra.

Po uspehah lahkoatletskih tekmah ZFO v Ljubljani, prirejajo tudi okrožja medsebojne atletske tekme, katere obetajo postati priljubljene, prave narodne tekme med Slovenci. Tako zanimivo srečanje omenjenih reprezentanc med Kranjem in Kamnikom bo dvoboj precej izenačenih moči, ki bo zaradi svojega nejasnega izida vseskozi zanimiv. Za Kranj bodo nastopili znani okrožni atleti, kateri so nedavno uspešno tekmovali v Ljubljani na tekmah ZFO. Na zanimivost ter pomembnost tega prvega srečanja občinstvo že danes opozarjamo.

Gospodarstvo

Zaključno poročilo ljubljanskega velesajma

Prihodnji velesajm bo že v bližnjih zgradbah. Jesenski ljubljanski velesajm od 31. avgusta do 9. septembra pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II, katerega je v imenu kraljevske vlade odprl ban dravske banovine g.

dr. Marko Natlačen, je bil prirejen v izredno težkih razmerah. Daleč okrog nas besni vojna, industrije mnogih narodov so preurejene za kovanja brozja ali pa so padle kot žrtve tega orožja. Balkana doslej vojna vihra ni zajela in tako tudi naša država uživa mir in se trudi, da obdrži v pogonu svoje obrtno, industrijsko in poljedelsko udejstvovanje.

Navzlic temu je bil velesajm dobro založen z blagom. Mnogoštevilni interesi so prihajali izbirati in naročati blago ne samo iz dravske, ampak tudi iz drugih banovin. Na velesajm prihajajo kupovati kr tu vidijo in preizkusijo razne izdelke mnogo boljše kakor drugače. Mimo tega primerjajo konkurenčne izdelke med seboj, pa je izbira in odločitev lažja.

V vseh panogah je na velesajmu sodelovalo 538 razstavljalcev. Od teg jih je bilo 50 z nemškimi, 3 z italijanskimi in 1 s češkimi izdelki.

Velesajm si je ogledalo okrog 126.000 oseb. S svojim obiskom sta ga počastila tudi g. predsednik vlade Dragiša Cvekovič in g. minister za telesno vzgojo naroda Dušan Pantič.

Z zaključkom tega velesajma smo se poslovili tudi od starih razstavnih zgradb, ki so videlo toliko snovanja slovenskega duha in dela slovenskih rok. 47 velikih razstavnih prireditev je bilo v njih v teku zadnjih 30 let. Sedaj jih bodo podrli in nadomestili z novimi modernimi zgradbami, katerih se bo že vsilil prihodnji mednarodni velesajm od 31. maja do 9. junija 1941.

Vloge v slovenskih hranilnicah.

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so narasle v juliju 1940 pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah vloge na knjižice za 7,3 mil. din na 763.684.597 din, vloge v tekočem računu za 16,7 mil. na 223.514.609 din, skupno vloge pa za 23,1 mil. din na 967.199.206 din. Tudi število vlagateljev se je gibalo ugodno ter je naraslo število knjižic pri 11 tekočih računov pri 4, skupno število vlagateljev pa pri 9 zavodih ter znaša sedaj 123.220. Povečanje vlog ni morda samo slučajen pojav pri eni ali drugi hranilnici, temveč je splošni, ker je naraslo stanje vlog na knjižice pri 18 zavodih, na tekoči račun pri 13 zavodih, skupno stanje vlog pri 20 hranilnicah (od 28, ki prejemajo vloge).

Po spomladanskem vznemirjenju vlagateljev dokazujejo te številke znatno izboljšanje na denarnem trgu ter veliko zaupanje vlagateljev v hranilnice in denarne zavode sploh.

Zbiranje želoda. Da bi se zbralo dovolj surovin za izdelovanje, mila bodo letos tovarne nakupovale znatne količine želoda, posebno bukovcega, iz katerega se da dobiti mnogo tehnične olja. Zato je potrebno organizirati veliko nabiralno akcijo ki bo nabiralcem prinesla lepe denarje. Ravnanjstvo za prehrano priporoča zbiranje posebno šolam, ki naj bi tako nabrali denar porabile za osnivanje šolskih kuhinj za prehrano siromašnih učencev v težkih zimskih dneh.

MALI OGLASI
 Za vsako besedo v malih oglasih se plača 100.000. Najmanjši mesečni znesek 800.000.
 Varno, udobno, otomane, spalne divane, krevtje, klopce, solidno in po nizki ceni. **BEHNAK MAKŠI**, tapetnik = Na skali, g. Mišič g. Siplak

Kupim rabljen klavir ali pianino. Semen Jože, gimnazijar.

Odda se lokal. Istotam enosobno stanovanje, primerno za delavca. Vpraša se pri Novak Bleweisova ulica 29.

Lepa črna zimska suknja se ugodno prodaja. "Elita" Kranj, Podrčina.

Dvosobno stanovanje s parketi se odda na Primskovem. Poizve se pri Antonu Ropotarju, Jezerska cesta 10, Kranj.

Dijakinja dobi vse šolsko leto dobro hiano in stanovanje za din 5.000.—. Naslov v upravi lista.

Stanovanje treh sob z vsemi pritliklinami in vrtom se odda na Jezerski cesti. Naslov v upravi lista.

Ako hočete biti vsestransko zadovoljni s pohištvom, izberite po vzorcih ali po svojem okusu in naročite solidno izdelano, moderno in najcenejše pohištvo edinole pri mizarstvu **Planinšek Kranj** — Klanč 45 poleg mostu na Primskovem.

Stanovanje sobo in kuhinjo oddam na Planini št. 41.
 Dvosobno stanovanje zunanji mesta se pocieni odda. Naslov v upravi lista.
 Soba, meblirana, sončna se odda boljše osebi na Zlatem potju št. 7.
 Absolventka meščanske šole išče primerno zaposlitev. Naslov v upravi lista.

Gorenjska blazilnica
 KRANJ
 PREŠERNOVA 18
 ŠTEPAN ČENČIČ in FRANČ KOZELJ

Eviček
 pravi dolenski, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani, Frančopanska ulica 11.
 Dijakom sem znižal ceno slikam za legitimacijo. Prvo vrstna izdelava din 20.— za 4 komade.
FOTO JUG - KRANJ

Ure, zlatina, kristal, očala in druga darila se dobijo na najceneje pri **B. RANGUS - KRANJ** KR. DVOR. JUVELIR IN DOBAVITELJ

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom Poštnice in so vlagateljem te položnice na razpolago.
 *
 Hranilne vloge se obrestujejo po 4% in so vlagateljem vedno na razpolago. Vežane vloge s tri mesečno odpovedjo se obrestujejo po 5%.
HRANILNICA IN POSOJILNICA V KRANJU R. Z. Z. N. Z. LJUDSKI DOM

Joža Herfort:

18

SIN ČRNIH GORA

Almi in Marku ni bila polnočnica še nikdar tako lepa, kakor tedaj. Še nikdar prej je nista občutila toliko miru in tople ljubezni, prihajajoče od malega, novorojenega Boga. Bila je zanj lepa, prelepa božična noč.

"Z grajsko se poznaš!" je začel pogovor oče, ko so šli od polnočnice. Molk.

Kako sta bila vesela, ko sta se zagledala. Kaj misliš Marko?" je vprašal oče, toda njegov glas je bil moški, poln ponosa, saj so ga slizali tudi sosedje.

"Očka, silno se je začudil oče, ko mu je dejal očka. "Za sedaj še ne mislim veliko, morda pa že vse. Govoril pa ne bom veliko!"

"Kdo bo pa govoril?" je oče vprašal resno, vendarle — radovedno.

"Kdo neki — srce!" Marko se je ujel in izdal. V sveti božični noči je zavriskal, da je odmevalo preko gradu in da so ljudje postali in prisluhnili, čes, kdo je danes, na sam sveti večer tako razigran in preseren, da vriska, ko vrisku ni mesta poleg molitve. Fantje pa so dejali, da je to Marko, da niče drug ne vriska tako. Pristavili so, da mora biti že kaj posebnega, da vriska sicer tako tiho Marko, da vriska in to celo na tiho, sveto noč. Oče ga je osorno mehko pokaral, da se to pač ne spodobí na tako velik praznik. Sosed pa, ki je koracil za njim, je šepnil zeni: "Čarjevi ima pa dekleta."

Megla po dolini, ivje po gričih in sonce na temnomodrem nebu. Marko si je pripel smučti in zdrknil po opojni belini izpred domače hiše. Mati je radostno gledala za njim, oče je pa zadovoljen mežikal in žulil svojo preljubo pipo.

"Lej ga, kako je živ in kako ga nese, ko gre k grajski v posetel. Pa še boljše obleke ni vzeli!" je govorila mati.

"Kaj bi tisto," je povzel oče. "Za v sneg ne more vzeti zakmašne obleke. To bo pa že videla in sprevidela!"

Marko jima je zginit izpred oči in urno vozil, nizzdol, da je pršal, za njim drobni suhi sneg, kot oblak prahu.

Z naglim obratom je obstal, si zasenčil oči in gledal proti gradu. Smučar! Kdo neki bi bil. Spet ga je zbudilo in zaskrbelo. Še urneje se je pognal, in kmalu bi podrli drugega smučarja, ki mu je privozil nasproti, podrli bi kmalu "zajčka", smučarko — Almo!

"Smo prišli?" ga je pozdravila. Ne, smo se pripeljali," ji je smeje odvrnil Marko. Lep prostor, in dober sneg imate tu, pod gradom, prav prijetno je tu za smuki!"

"Da, toda danes se ne bova več smučala. Kaj ne?" Uprla je vanj svoje velike oči, s tiho prošnjo in milebo mlade srnice.

"Prav Almo, kakor želite!" je mirno odvrnil Marko in skupno sta odšla v grad.

Dolgo časa sta kramljala, kamin je prijetno mrmral in pel, ona dva pa sta romala po galerijah, spominov. Od Črnih gora do živalskega vrta, po predbožičnem času in po cerkvi ob polnočnici. Spet je Alma živo, z zanosom pripovedovala, kako je očeta pripravila v dobro boljše volje, da je danes vse bolj zgovoren, vesel, skoro spet stari Andrej, kot je bil tedaj, ko so bili še vsi trije z Adolom.

"Sedaj naju bo gotovo posetil. Kaj neki bo dejal, ko imam po tolikih pustih dneh spet pose- te, ko se spet smejem?" Urno je govorila, njen

glas, sicer tako žalosten in otožen je imel vesel, zadovoljen prizvok. Marko se je čudil Almini gostobesednosti in skoro je slutil, da se krije za temi besedami vse kaj drugega, kot pa je to, kar ona pripoveduje.

"Alma, nekaj bi vas rad vprašal," je dejal Marko previdno, skoro boječ.

"No, Marko, prosim vas celo, vprašajte!"

"Zakaj ste jeseni prekinili z menoj vsako zvezo?"

Tega vprašanja se je bala, že ves čas obiska. Živo je zardela, mnogo bolj kot sicer in mu tiho skoro šepetaje dejala: "Marko, bala sem se!"

"Čemu?"

Odgovorile so mu njene oči, takoj nato pa je povsila težke, zametne trepalnice. Tudi Marko je molčal, le srce mu je vriskalo.

Tišino je prekinil stari graščak, ki je prišel v sobo.

"Motim?" je jasno vprašal.

"Nikakor ne, očka!" je odvrnila Alma. Oba z Markom sta vstala in mu šla nasproti.

"Inženjer, Marko, Gričar," se je predstavil Marko.

"A, vi ste, Marko!" je vzkliknil stari Zajc. Alma pa je zardela, kot mak med žitom. "Še vedno, v mestu?"

"Da, v službi sem, četudi bi, rad, ven, na deželo, kjer je moj pravi poklic. Toda, za sedaj moram potrpeti."

"Ste vezani na službo in mesto, gospod, inženjer?"

"Nikakor ne!" mu je urno odgovoril Marko. "Pojem bi vas prosil, da na pamet prevzamete vodstvo naših gospodarstev, zlasti gozda. Potreben mi je mlad, sposoben upravitelj, in vi, ki se razumate na polje in gozd, bi bili kot nalašč. Pa še domačini sta..."

"Na uslugo sem vam!" je dejal Marko in skoro raspl oče. Tega ni pričakoval. Oči se je na Almo. Rahllo se je nasmehnila in mu pokimala.